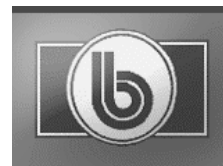

REPUBLIKA HRVATSKA
Hrvatsko Biološko Društvo 1885

 ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE

2011.

3. skupina
(1. razred gimnazije)

Ukupan broj bodova: 55

Zaporka natjecatelja:

Broj postignutih bodova: _____

Postotak riješenosti testa: _____

Potpisi članova povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Napomena: Test se mora ispunjavati isključivo plavom ili crnom kemijskom olovkom

I. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora samo je jedan točan. Zaokruži slovo **SAMO** ispred točnog odgovora. Svaki točan odgovor donosi 1 bod.

1. Prokariotima pripadaju:

- a) protoktisti
- b) protisti
- c) praživotinje
- d) monera
- e) mesozoa

1. BODOVI	
1	

2. Koje od navedenih svojstava nije karakteristično za sva živa bića?

- a) evolucija
- b) kretanje
- c) fotosinteza
- d) metabolizam
- e) stanična građa

2. BODOVI	
1	

3. Monosaharid koji gradi deoksiribonukleotide razlikuje se od monosaharida koji gradi škrob po:

- a) broju N atoma
- b) broju C atoma
- c) broju molekula monosaharida
- d) broju molekula nukleotida
- e) broju molekula vode

3. BODOVI	
1	

4. Ako je AUC antikodon na t-RNA kako glasi njegov kod u molekuli DNA?

- a) UAC
- b) UAG
- c) ATG
- d) ATC
- e) TAC

4. BODOVI	
1	

5. Dio mikroskopa koji čini sustav leća, a služi boljem osvjetljenju predmeta zovemo:

- a) okular
- b) zrcalo
- c) objektiv
- d) tubus
- e) kondenzor

5. BODOVI	
1	

6. Translacija je proces koji se odvija:

- a) pomoću enzima DNA polimeraze
- b) u jezgri
- c) na staničnoj membrani
- d) na ribosomima
- e) prije transkripcije

6. BODOVI	
1	

7. Koja od tvrdnji je točna kada se radi o semikonzervativnom načinu umnažanja DNA u stanici?

- a) raspored nukleotida u novosintetiziranom lancu je slučajan
- b) raspored nukleotida u novosintetiziranom lancu ovisi o rasporedu nukleotida u starom lancu
- c) raspored nukleotida u starom lancu ovisi o rasporedu nukleotida u novosintetiziranom lancu
- d) oba su lanca novosintetizirana
- e) nema novosintetiziranih lanaca

7. BODOVI	
1	

8. Izdvoji element koji NIJE biogeni:

- a) Pb
- b) Zn
- c) Mg
- d) S
- e) N

8. BODOVI	
1	

9. Nastankom prve pristanice na Zemlji započinje evolucija:

- a) koacervata
- b) mikrosfera
- c) koju nazivamo kemijskom
- d) spontane generacije
- e) koju nazivamo biološkom

9. BODOVI	
1	

10. Jedinke iste vrste karakterizira:

- a) mogu se razmnožavati s jedinkama drugih vrsta
- b) život na istom staništu
- c) isti broj i oblik kromosoma
- d) istovremene promjene njihovih DNA molekula
- e) život unutar istog ekosustava

10. BODOVI	
1	

II. SKUPINA ZADATAKA

*Od 5 ponuđenih odgovora 2 su točna. Zaokruži slova **SAMO** ispred točnih odgovora. Svaki točan odgovor donosi 1 bod.*

11. Koje su tvrdnje vezane uz biom točne?

- a) priroda bioma ovisi o reljefu i klimatskim uvjetima
- b) priroda bioma ne ovisi o reljefu i klimatskim uvjetima
- c) čini ga čitava Zemljina hidrosfera
- d) čine ga ekosustavi određenog područja
- e) čine ga populacije različitih vrsta na istom staništu

11. BODOVI	
2	

12. Koje su tvrdnje vezane uz kapilarnost točne?

- a) jače je izražena što je promjer kapilare veći
- b) javlja se zbog površinske napetosti vode
- c) jače je izražena što je promjer kapilare manji
- d) javlja se ako su adhezijske sile jače od kohezijskih sila
- e) javlja se ako su kohezijske sile jače od adhezijskih sila

12. BODOVI	
2	

13. Fosfolipidi su složeni lipidi koji:

- a) grade stanične membrane
- b) grade stanične stijenke
- c) u vodenom mediju čine kuglaste čestice micela
- d) hidrofobni dio fosfolipida čine glicerol i fosfatna skupina
- e) hidrofobni dio fosfolipida se orijentira na rub micela

13. BODOVI	
2	

14. Koje od navedenih staničnih struktura su karakteristične samo za bakterijske stanice?

- a) trepetljike
- b) ribosomi
- c) mezosomi
- d) nukleotidi
- e) nukleoidi

14. BODOVI	
2	

15. Po svojoj pH vrijednosti voda je neutralna molekula što znači da ima:

- a) pH=6,5
- b) pH=7
- c) višu koncentraciju hidroksilnih iona nego vodikovih iona
- d) višu koncentraciju vodikovih iona nego hidroksilnih iona
- e) jednaku koncentraciju vodikovih i hidroksilnih iona

15. BODOVI	
2	

16. Enzimi:

- a) su polimeri glukoze
- b) iz biokemijske reakcije izlaze kemijski promijenjeni
- c) snižavaju energiju aktivacije biokemijskih procesa
- d) se spajaju sa svojim supstratom po principu "ključ - brava"
- e) su po kemijskom sastavu steroidi

16. BODOVI	
2	

17. Vodikove veze spajaju :

- a) dvije susjedne aminokiseline
- b) dvije susjedne molekule vode
- c) glicerol s masnim kiselinama
- d) komplementarne baze u molekuli DNA
- e) monosaharide u polisaharidu

17. BODOVI	
2	

18. Zajednička svojstva glikogena i škroba su:

- a) to su rezervne (pričuvne) tvari u stanicama
- b) dolaze u jetri i mišićnim stanicama čovjeka
- c) pohranjeni su u obliku zrnaca u stanicama
- d) polimeri su galaktoze
- e) ljudski organizam ne posjeduje enzime za njihovu razgradnju

18. BODOVI	
2	

19. mRNA u stani:

- a) prenosi slobodne aminokiseline do ribosoma
- b) prenosi genetičku informaciju iz jezgre u citoplazmu
- c) nastaje u procesu translacije
- d) nastaje u procesu transkripcije
- e) nastaje u procesu replikacije

19. BODOVI	
2	

20. Glukoza :

- a) gradi staničnu stijenku bakterija
- b) je najslađi monosaharid
- c) nastaje u procesu fotosinteze
- d) je fosfolipid
- e) je heksoza

20. BODOVI	
2	

III. SKUPINA ZADATAKA

*Na crte pravilno razvrstaj brojeve ispred pripadajućih pojmova. Svaki pojam s lijeve strane može se povezati **SAMO** s jednim pojmom na desnoj strani. Svaki točno povezani par donosi 1 bod, što je ukupno 5 bodova po zadatku.*

21. Svaki pojam s lijeve strane poveži s objašnjenjem tog pojma s desne strane upisivanjem odgovarajućeg slova na praznu crtu ispred:

1. prioni	_____	infektivne čestice proteina
2. retrovirus	_____	male infektivne molekule RNA
3. biljni virus	_____	napada bakterije
4. bakteriofag	_____	satelitna RNA
5. viroid	_____	virus mozaika duhana
	_____	virus humane imunodeficijencije
	_____	virus herpesa

21. BODOVI	
5	

22. Svaki pojam s lijeve strane poveži s objašnjenjem tog pojma s desne strane upisivanjem odgovarajućeg rednog broja na praznu crtu ispred:

1. komplementarne dušične baze	_____	citozin i timin
2. purinske dušične baze	_____	prekursor za sintezu vitamina D
3. aktivno mjesto	_____	područje na supstratu gdje
4. kolesterol	_____	se veže enzim
5. glikogen	_____	adenin i gvanin
	_____	područje na enzimu gdje se
	_____	veže supstrat
	_____	adenin i timin
	_____	rezervni polisaharid

22. BODOVI	
5	

23. Svakom tipu molekule iz lijevog stupca pridruži samo jednu njenu građevnu ili funkcionalnu značajku iz desnog stupca upisivanjem odgovarajućeg rednog broja na praznu crtu ispred:

1. tRNA	_____	vodikovi mostovi
2. celuloza	_____	aminokiseline
3. DNA	_____	energetska molekula
4. fosfolipid	_____	polimer glukoze
5. lipaza	_____	polimer ribonukleotida
	_____	kemijska pohrana energije u stanici
	_____	glicerol

23. BODOVI	
5	

24. Svaki pojam s lijeve strane poveži s objašnjenjem tog pojma s desne strane upisivanjem odgovarajućeg rednog broja na praznu crtu ispred:

1. bjelančevine	_____	nastaju povezivanjem monomera glikozidnom vezom
2. polisaharidi	_____	nastaju povezivanjem monomera peptidnom vezom
3. lipidi	_____	nastaju spajanjem masnih kiselina i glicerola
4. pentoza	_____	nastaju povezivanjem monomera vodikovim vezama
5. heksoza	_____	deoksiriboza
	_____	galaktoza
	_____	saharoza

24. BODOVI	
5	

25. Svakom kodonu iz lijevog stupca pridruži njegov antikodon iz desnog stupca upisivanjem odgovarajućeg rednog broja na praznu crtu ispred:

1. AUG	_____	GAU
2. GAC	_____	GUA
3. GAG	_____	UAC
4. CUA	_____	AUG
5. UAC	_____	CUC
	_____	UUC
	_____	CUG

25. BODOVI	
5	